

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์และประเมินผลแบบเรียน สำหรับนักเรียนชาว
เขา ทั้ง 5 วิชา คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และสุขศึกษา
มีคณะผู้วิจัย 5 คน เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าเป็นไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้คณะผู้
วิจัยได้ดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังนี้

การศึกษาเตรียมงาน

1. จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานทั่วไป ประกอบด้วย

นางสาวนงลักษณ์	สินส์บผล	ประธาน
นายณรุทธิ์	สุทธิจิตต์	รองประธาน
นางสาวเนาวรัตน์	แตงยิ้ม	กรรมการ
นายสมบูรณ์	โพธิอะ	กรรมการ
นางสาวอรุณี	สุกสุข	กรรมการและเลขานุการ

2. วางแผนการดำเนินงาน เป็นขั้นตอนดังนี้

- 2.1 ศึกษาหลักสูตรทั้ง 4 หลักสูตร คือหลักสูตร 2503 หลักสูตร 2521
หลักสูตร 2508 และหลักสูตร 2516 วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับ
การวิเคราะห์หนังสือ ตลอดจนหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
เพื่อนำไปสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหา
- 2.2 ศึกษาหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์

และประเมินค่าหนังสือ เพื่อนำไปสร้างตารางวิเคราะห์คุณลักษณะ
ของแบบเรียน

- 2.3 ศึกษาเปรียบเทียบวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์คุณลักษณะ
ของแบบเรียนจากวิทยานิพนธ์ หนังสือ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
ดังกล่าวแล้ว

เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นตารางวิเคราะห์ที่มี 2 แบบ คือ

1. ตารางวิเคราะห์เนื้อหาแบบเรียนสุขศึกษา สำหรับนักเรียนชาวเขา
แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบด้วยเกณฑ์การพิจารณา
แบบเรียน และการชี้ตรอยคะแนน

ตอนที่ 2 ตารางแสดงหัวข้อรายละเอียดเนื้อหาและแนวคิดทางสุข-
ศึกษา จำนวน 84 ข้อ และ 70 ข้อตามลำดับ แบ่งออก
เป็น 22 เรื่อง คือ

เรื่องที่ 1 การรักษาความสะอาดร่างกาย
รวม 13 ข้อ เป็นเนื้อหา 7 ข้อ แนวคิด 6 ข้อ

เรื่องที่ 2 อวัยวะที่สำคัญของร่างกาย
รวม 5 ข้อ เป็นเนื้อหา 2 ข้อ แนวคิด 3 ข้อ

เรื่องที่ 3 รูปร่าง ท่าทาง ทรวดทรง และบุคลิกลักษณะที่ดี
รวม 6 ข้อ เป็นเนื้อหา 3 ข้อ แนวคิด 3 ข้อ

เรื่องที่ 4 การออกกำลังกาย การพักผ่อน และการนอน
รวม 9 ข้อ เป็นเนื้อหา 4 ข้อ แนวคิด 5 ข้อ

เรื่องที่ 5 อาหาร
รวม 12 ข้อ เป็นเนื้อหา 7 ข้อ แนวคิด 5 ข้อ

เรื่องที่ 6 น้ำ
รวม 8 ข้อ เป็นเนื้อหา 4 ข้อ แนวคิด 4 ข้อ

เรื่องที่ 7 อากาศ
รวม 8 ข้อ เป็นเนื้อหา 4 ข้อ แนวคิด 4 ข้อ

เรื่องที่ 8 แสงแดด
รวม 2 ข้อ เป็นเนื้อหา 1 ข้อ แนวคิด 1 ข้อ

เรื่องที่ 9 กติกาอนามัย
รวม 2 ข้อ เป็นเนื้อหา 1 ข้อ แนวคิด 1 ข้อ

เรื่องที่ 10 โรคติดต่อหรือโรคระบาด
รวม 14 ข้อ เป็นเนื้อหา 8 ข้อ แนวคิด 6 ข้อ

เรื่องที่ 11 อุบัติเหตุ
รวม 9 ข้อ เป็นเนื้อหา 6 ข้อ แนวคิด 3 ข้อ

เรื่องที่ 12 การปฐมพยาบาล
รวม 4 ข้อ เป็นเนื้อหา 2 ข้อ แนวคิด 2 ข้อ

เรื่อง 13 ยาสยามัญประจำบ้าน
รวม 7 ข้อ เป็นเนื้อหา 4 ข้อ แนวคิด 3 ข้อ

เรื่องที่ 14 สิ่งเสพติดให้โทษ
รวม 6 ข้อ เป็นเนื้อหา 3 ข้อ แนวคิด 3 ข้อ

เรื่องที่ 15 สุขภาพจิต
รวม 7 ข้อ เป็นเนื้อหา 4 ข้อ แนวคิด 3 ข้อ

เรื่องที่ 16 การรักษาความสะอาดบ้าน และการจัดบ้านเรือนให้ถูก
สุขลักษณะ
รวม 9 ข้อ เป็นเนื้อหา 6 ข้อ แนวคิด 3 ข้อ

เรื่องที่ 17 เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และของใช้ส่วนตัว
รวม 6 ข้อ เป็นเนื้อหา 3 ข้อ แนวคิด 3 ข้อ

เรื่องที่ 18 เครื่องใช้ในบ้าน
รวม 7 ข้อ เป็นเนื้อหา 4 ข้อ แนวคิด 3 ข้อ

เรื่องที่ 19 ลักษณะของครอบครัวที่อยู่ดีมีสุข
รวม 4 ข้อ เป็นเนื้อหา 2 ข้อ แนวคิด 2 ข้อ

เรื่องที่ 20 โรงเรียนของเรา
รวม 7 ข้อ เป็นเนื้อหา 4 ข้อ แนวคิด 3 ข้อ

เรื่องที่ 21 ชุมชนของเรา
รวม 4 ข้อ เป็นเนื้อหา 2 ข้อ แนวคิด 2 ข้อ

เรื่องที่ 22 บุคคลที่เรายกย่อง
รวม 5 ข้อ เป็นเนื้อหา 3 ข้อ แนวคิด 2 ข้อ

ตอนที่ 3 ประเมินผลขั้นสุดท้ายในรูปของการบรรยาย

2. ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เกณฑ์การวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน แบ่งออกเป็นเกณฑ์การแบ่งคะแนน และเกณฑ์การพิจารณาคะแนน

ตอนที่ 2 ตารางแสดงหัวข้อรายละเอียดคุณลักษณะของแบบเรียน ประกอบด้วย

1. ข้อความทั่วไป ได้แก่ ส่วนแนะนำแบบเรียน

2. ตารางคะแนนแสดงหัวข้อรายละเอียดคุณลักษณะของแบบเรียน แบ่งออกเป็น 3 หัวข้อใหญ่ และคะแนนเต็ม 1,000 คะแนน มีเกณฑ์การแบ่งคะแนนดังนี้

1. เนื้อหาวิชา	คะแนนเต็ม 450	คะแนน	แบ่งเป็น
1.1 ความเหมาะสมทั่วไป	คะแนนเต็ม 150	คะแนน	มี 10 หัวข้อย่อย
1.2 การจัดแบ่งเนื้อหา	คะแนนเต็ม 100	คะแนน	มี 4 หัวข้อย่อย
1.3 ความยากง่ายของเนื้อหา	คะแนนเต็ม 100	คะแนน	มี 4 หัวข้อย่อย
1.4 การคำนึงถึงหลักจิตวิทยา	คะแนนเต็ม 100	คะแนน	มี 5 หัวข้อย่อย
2. วิธีการเขียน	คะแนนเต็ม 300	คะแนน	แบ่งเป็น
2.1 ความเหมาะสมทั่วไป	คะแนนเต็ม 150	คะแนน	มี 6 หัวข้อย่อย
2.2 การสรุปบทเรียน	คะแนนเต็ม 30	คะแนน	มี 3 หัวข้อย่อย

2.3	กิจกรรมทาบพและ/หรือ แบบฝึกหัด	คะแนนเต็ม	70	คะแนน	มี	7	หัวข้อย่อย
2.4	คู่มือครู	คะแนนเต็ม	50	คะแนน	มี	5	หัวข้อย่อย
3.	การจัดทำรูปเล่ม	คะแนนเต็ม	250	คะแนน	แบ่งเป็น		
3.1	รูปเล่ม	คะแนนเต็ม	45	คะแนน	มี	3	หัวข้อย่อย
3.2	การพิมพ์	คะแนนเต็ม	125	คะแนน	มี	8	หัวข้อย่อย
3.3	ภาพประกอบ	คะแนนเต็ม	80	คะแนน	มี	8	หัวข้อย่อย

ตอนที่ 3 ประเมินขั้นสุดท้ายในรูปของการบรรยาย

การสร้างเครื่องมือ

ในการวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนสำหรับนักเรียนชาวเขา ทั้ง 5 ชุด รวม 19 เล่ม คณะผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเป็นตารางวิเคราะห์ชั้น 2 แบบ คือ ผู้วิจัยสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหา แนวคิด แบบเรียนสู่ศึกษา สำหรับนักเรียนชาวเขา และคณะผู้วิจัยร่วมกันสร้างตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน โดยดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยตามลำดับขั้นดังนี้

1. ตารางวิเคราะห์เนื้อหา

- 1.1 ผู้วิจัยศึกษาขอบเขตเนื้อหาวิชาสู่ศึกษาจากหลักสูตรทั้ง 4 หลักสูตร คือ หลักสูตร 2503 หลักสูตร 2521 หลักสูตร 2508 และหลักสูตร 2516 เพื่อประมวลหัวข้อเนื้อหาและแนวคิด แล้วนำมาจัดเป็นเรื่องใหญ่เพื่อสะดวกในการวิเคราะห์

- 1.2 ผู้วิจัยนำตารางวิเคราะห์เนื้อหาแบบเรียนสุขศึกษา สำหรับนักเรียนชาวเขา ที่ประกอบด้วยรายละเอียดเนื้อหาและแนวคิดดังกล่าว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางคานสุขศึกษา 10 คน ตรวจสอบแก้ไขให้เหมาะสม
- 1.3 ผู้วิจัยปรับปรุงตารางวิเคราะห์เนื้อหาดังกล่าวและนำมาให้คณะผู้วิจัยปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง ได้เป็นตารางวิเคราะห์เนื้อหาแบบเรียนสุขศึกษา สำหรับนักเรียนชาวเขา มีหัวข้อเนื้อหาและแนวคิดทางสุขศึกษา จำนวน 84 ข้อ และ 70 ข้อ ตามลำดับ
2. ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน
 - 2.1 ผู้วิจัยศึกษาหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์และประเมินค่าหนังสือในรูปตารางคะแนน (score card) เพื่อประมวลหัวข้อรายละเอียดคุณลักษณะของแบบเรียนที่ดีแล้วนำมาสร้างเป็นตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน
 - 2.2 ผู้วิจัยนำตารางวิเคราะห์ดังกล่าวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 10 คน ตรวจสอบแก้ไขให้เหมาะสม
 - 2.3 ผู้วิจัยร่วมกันปรับปรุงตารางวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่ง

กลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบเรียนสำหรับนักเรียนชาวเขา 5 ชุดรวม 19 เล่ม ซึ่งแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้สร้างขึ้น ระหว่างปีการศึกษา 2515 - 2520 คือ

1. แบบเรียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชาวเขา	จำนวน 3 เล่ม
2. แบบเรียนคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชาวเขา	จำนวน 4 เล่ม
3. แบบเรียนสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชาวเขา	จำนวน 4 เล่ม
4. แบบเรียนวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชาวเขา	จำนวน 4 เล่ม
5. แบบเรียนสุขศึกษา สำหรับนักเรียนชาวเขา	จำนวน 4 เล่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินงานแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน ผู้วิจัยแต่ละคนได้อ่านและพิจารณาแบบเรียนสำหรับนักเรียนชาวเขาทั้ง 19 เล่ม เล่มละ 3 ครั้ง เป็นอย่างน้อย ครั้งแรกอ่านและพิจารณาตลอดทั้งเล่ม เพื่อศึกษารายละเอียดทุกด้านของแบบเรียน ครั้งที่ 2 อ่านและพิจารณาให้คะแนนในตารางวิเคราะห์คุณลักษณะของแบบเรียน ครั้งที่ 3 อ่านและพิจารณาเพื่อทบทวนคะแนนที่ได้ไว้ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำผลการให้คะแนนของแต่ละคนมาพิจารณาและอภิปรายประกอบกับแบบเรียน เพื่อหาคะแนนเฉลี่ยของแบบเรียนแต่ละเล่ม

2. การวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยแต่ละคนได้อ่านและพิจารณาแบบเรียนสำหรับนักเรียนชาวเขาทั้ง 19 เล่ม เล่มละ 3 ครั้งเป็นอย่างน้อย ครั้งแรกอ่านและพิจารณาตลอดทั้งเล่ม เพื่อศึกษารายละเอียดด้านเนื้อหาและแนวคิดของแบบเรียน ครั้งที่ 2 อ่านและพิจารณาเพื่อชี้ครอยคะแนนในตารางวิเคราะห์เนื้อหา ครั้งที่ 3 อ่านและพิจารณาเพื่อทบทวนรอยคะแนนที่ได้ไว้ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำผลการชี้ครอยคะแนนของแต่ละคนมาพิจารณาและอภิปรายประกอบกับแบบเรียน เพื่อให้การชี้ครอยคะแนนมีความแม่นยำมากขึ้น

ในการพิจารณาและอภิปรายทั้ง 2 ชั้นตอนดังกล่าว ผู้วิจัยทำหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์เนื้อหา แนวคิด และคุณลักษณะของแบบเรียนสุขศึกษา สำหรับนักเรียนชาวเขา เพื่อสรุปเป็นผลของการวิเคราะห์พร้อมทั้งเสนอแนะข้อสังเกตบางประการ และเสนอผลในรูปของการบรรยาย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยร่วมกันอภิปรายผลการวิเคราะห์เนื้อหา แนวคิด และคุณลักษณะของแบบเรียน เพื่อประเมินผลแบบเรียนสำหรับนักเรียนชาวเขาทั้ง 19 เล่ม โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมผลการอภิปราย เพื่อประเมินผลแบบเรียนสุขศึกษาสำหรับนักเรียนชาวเขาในค่านี้อาณา แนวคิด และคุณลักษณะของแบบเรียนและเสนอผลการวิจัยในรูปของการบรรยาย